

om, at det saaledes paa et Landemøde 1567 er udtalt, „at det var bragt i Erfaring, at Mange for Gaver indtrængte sig ulovligen i Embeder, Nogle Lovende saaledes Bønderne deres Mark og Enge, endog Eftergivelsen af Tienden, forat blive antagne.“ Man har endnu i vor gjældende Lov et Lovsted, der synes at indeholde et Vidnesbyrd i den Henseende; det er nemlig Lovens 2—3—8, hvoraf jeg skal tillade mig at oplæse følgende Ord: „Bestandes Nogen, enten ved sig selv, eller andre, Gave at have budet, eller givet for Kald, miste ikke aleneste det Kald, men endog aldrig tilstødes til noget andet derefter, og den, som Gave for Kald haver annammet, give ikke aleneste dobbelt igjen til næste Hospital, men og miste sit Embede, om han haver noget“ og fremdeles hedder det: „og skal den Person, som til Præsteembedet skal indvies, være forpligtet til at gjøre sin højeste Eed for Superintendenten, at han hverken selv eller ved andre haver budet, givet eller lovet nogen Gave for at bekomme Kaldet.“ Man finder fremdeles, at det hedder i Forordningen 28de April 1701, „at de forbigaaende Candidater ei alene maae, men skulde angive, om de vide nogen Uorden at være begaaet, enten med at afbetale, afsjæbe eller aftvinge nogen sin Stemme.“ Som jeg allerede tidligere har sagt det, skal jeg atter her gjentage, at det vistnok ikke er min Mening, at Mislighederne ville fremkomme accurat under de samme Former, men min Mening er, at de ville fremkomme under tilsvarende Former.

Forfaavidt der efter Lovforslaget er den Forskjel fra den ældre Tingenes Tilstand, at Menighederne ikke selv skulde foreslaae deres Præst, men at Præsterne derimod skulde foreslaaes ovenfra, da skal jeg endvidere tillade mig et Øieblik at dvæle ved Forholdene i Slesvig, hvis Forhold netop i forrige Session bleve, i Særdeleshed af den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts 5te Valgkreds (Høgsbro), paabe- raabte som en anbefaling for Lovforslaget. Jeg maa her strax bemærke, at der i en væsentlig Henseende er en stor Forskjel mellem Tingene der og Tingene, saaledes som de ville blive ordnede efter det foreliggende Lovforslag; thi i Slesvig er Forholdet mere aristokratisk end her,

Udviklingen der har ikke været saa demokratisk som i Danmark; efterat man ogsaa i Slesvig i 1848 havde seet den almindelige Stemmeret indføres, er man der gaaet over fra dette System til det stik modsatte, uden at, saavidt jeg veed, hidtil en eneste Stemme der har tolket nogen Længsel efter igjen at opnaae den almindelige Stemmeret. I Slesvig ere Forholdene ordnede saaledes, at f. Ex. i Gelting, der har en Befolkning af 3 à 4,000 Indbyggere, er der kun 90 Mennesker, der ere valgberettigede, og dette er allerede en meget stor Forskjel fra den Tingenes Tilstand, som nærværende Lovudkast vil medføre. (Høgsbro: Hvilket Sogn er det?) Det er, som sagt, Gelting Sogn, der findes der vel 117 Stemmer, men nogle af dem ere døde, saaat det i Virkeligheden, med den ærede Rigsdagsmands Tilladelse, forholder sig rigtigt, som jeg sagde, at der kun er 90 Mennesker, der stemme ved Valget. Dernæst er det ogsaa Tilfældet i Slesvig, at ikke alle Kald besættes paa den Maade, saaledes som Tilfældet skal blive her, efter nærværende Lovforslag, der er en stor Deel Kald, der ere forbeholdte Kongen, hvoraf det naturligviis er en Følge, at Personer, som kunne være i høi Grad kvalificerede til at blive Præster, paa den Maade kunne anbringes. Jeg for mit Vedkommende vil særlig fremhæve, at saaledes ville ogsaa med Videnskaben fredelig fhyssende Mænd, der ikke forstaae sig paa at agitere for at opnaae Kald, og som ikke kunne anbringes i de saa Stillingen af den strengt videnskabelige Art, som et lille Land har, der kunne finde en Existens, og hvorunder de dog ikke mindre end Andre ville kunne virke gavnligt for deres Menigheder. Jeg siger naturligviis ikke dette til Anbefaling for, hvad man her har kaldt Levebrødsmand, for at jeg her skal bruge et Ord af en æret Rigsdagsmand, der selv har været en Levebrødsmand; men jeg udtaler dette i selve Menighedernes Interesse; Menighederne ville ofte selv kunne være allerbedst tjente med at faae saadanne Personer. Jeg skal dernæst fremhæve, at der i Slesvig ei har manglet vægtige Stemmer, som netop have ønsket, at de der stedfindende Forhold forlodes, og at man opnaaede den Tingenes Tilstand, som finder Sted i Kongeriget, hvor Kongen